

Drugi put ove godine HNB intervenira na deviznom tržištu. Prvi put je to učinila u srpnju ove godine prodavši 239 milijuna eura, a drugi jučer prodavši 180,5 milijun eura. Prvi put su poslovne banke pokušale potražnjom za eurom povećati, deprecirati kunu, tečaj eura. Današnja je prodaja eura na deviznom tržištu posljedica viška kunske likvidnosti, a možda, kao i prvi put, spekulativnih igara poslovnih banaka. Sve u svemu tečaj kune prema euru ponovno je na razini iz ožujka 2005. godine.

Blo kako bilo guverner HNB je danas sazvao sastanak koji će se dogovoriti sterilizacija viška kunske likvidnosti putem povećane obvezne pričuve. To je značajna intervencija, sa mogućim multiplikativnim učincima, ne samo zbog vjerojatnog povećanja kamatnih stopa, već zbog povećanja neizvjesnosti koju će ta mjera nesumljivo izazvati.

Hrvatsko je kreditno tržište zasićeno što sam naglašavao više puta na ovim stranicama. Naprosto učinkovitost hrvatskog gospodarstva ne daje nade da bi se u kratkom roku moglo produbiti kreditno tržište. Neizvjesnost u eurozoni cijelu priču na hrvatskom financijskom tržištu dodatno dramatizira. Najveće hrvatske poslovne banke dio su bankarskog sustava susjedne nam Italije koja i sama ima grdnih problema koji će se dodatno povećati zbog smanjenja kreditnog rejtinga.

Globalizirani hrvatski bankarski sustav izravno je izložen globalnim utjecajima, posebno eurozone pa događanja u eurozoni izravno i neizravno mjenjaju (čitaj: povećavaju) rizike. Pridoda li se tome usmjerenost vlasti i oporbe na predstojeće izbore moguće je očekivati dodatna iznenađenja.

Varijabilizacija tečaja kune je najmanje što nam danas treba. Tek što su se građani „smirili“ zbog aprecijacije švicarskog franka dolazi nam apercijacija eura. Za razliku od aprecijacije švicarskog franka koji nema, osim tečajnih razlika, izravne veze s hrvatskim gospodarstvom, eventualna aprecijacija eura je sasvim druga priča.

Problem aprecijacije eura mjera je, s jedne strane, ozbiljnih gospodarskih problema, i, s druge

strane, impotentnost ekonomske politike da te probleme učinkovito riješi.

Centralna je banka učinila što je morala. Drugim riječima, centralna je banka izabrala najmanje loše rješenje. Ostaje Vlada da ozbiljno razmotri intervenciju centralne banke i da odradi svoj dio posla. Opozicija bi, također, morala razmotriti mjere centralne banke i podržati mjere centralne banke odnosno današnje vlasti. Stvaranje dodatnih tenzija može biti opasno. Naime, eventualna dodatna deprecijacija kune, bez pomoći MMF-a, mogla bi tu pomoć učiniti potrebnijom nego što se to misli, o čemu će biti više riječi na Radionici 4. listopada 2011.